

H20 HEIKOT JUURIKIRJAIMET

(päivitelty 15.4.2023)

H2 HEPREA JUURET JA SANAT <https://gen.fi/h2.html>

H20 YLEISTÄ <https://gen.fi/h20.html>

H20 Heikot juurikirjaimet

<https://gen.fi/h20-heikot-juurikirjaimet.html>

SISÄLLYSLUETTELO (luonnos)

- 00. Dokumentteja
- 0. Johdanto
- 1. Heikko ensimmäinen juurikirjain
  - 1.1 Primae alef
  - 1.2 Primae he
  - 1.3 Primae jod
  - 1.4 Primae lamed
  - 1.5 Primae nun
- 2. Heikko keskimmäinen juurikirjain
  - 2.1 Mediae alef
  - 2.2 Mediae he
  - 2.3 Mediae vav
  - 2.4 Mediae jod
  - 2.5 Mediae lamed
  - 2.6 Mediae nun
  - 2.7 Mediae ain
- 3. Heikko kolmas juurikirjain
  - 3.1 Mediae geminatae
  - 3.2 Tertiae alef
  - 3.3 Tertiae dalet
  - 3.4 Tertiae he
  - 3.5 Tertiae mem
  - 3.6 Tertiae nun
  - 3.7 Tertiae ain
  - 3.8 Tertiae resh
  - 3.9 Tertiae tav
- 4. Juurikirjainvaihteluja
  - 4.1 Alef–he
  - 4.2 Lamed–resh
  - 4.3 Sin–samech

0. DOKUMENTTEJA

A2 Aramean kirjaimet

<https://gen.fi/a2-aramaan-kirjaimet.html>

H20 Heprean foneettiset kirjainryhmät

<https://gen.fi/h20-foneettiset-kirjainryhmat.html>

H50 Heikot verbit

<https://gen.fi/h50-heikot-verbit.html>

Etymological Dictionary of Biblical Hebrew by Rabbi Samson Rafael Hirsch.
Ed. Matityahu Clark. Feldheim 1999

<https://books.google.ca/books?id=eVAAfn6ltb4C&printsec=frontcover&hl=fi%23v=onepage&q&f=false>

Liljeqvist, Matti: Vanhan testamentin heprean ja aramean sanakirja (MLH).
Finn Lectura 2010

0. JOHDANTO

Juurikirjain eli radikaali on heikko, jos se jossakin taivutusmuodossa tai juuresta johtuvassa sanassa

- 1. muuttuu toiseksi kirjaimeksi (alef, he, vav, jod, sin)
- 2. menettää konsonanttisen äännearvonsa (alef, he, jod)
- 3. assimiloituu eli yhdistyy seuraavaan kirjaimeseen (nun, lamed, resh, tav)
- 4. katoaa kokonaan (alef, he, vav, jod, lamed, nun, ain)

Heikkoja juurikirjaimia esiintyy enemmän nomineissa kuin verbeissä. Esim. ain-kirjain voi kadota erisnimissä, mutta verbeissä se on aina vahva.

H50 Heikot verbit

<https://gen.fi/h50-heikot-verbit.html>

1. HEIKKO ENSIMMÄINEN JUURIKIRJAIN

Juuren ensimmäinen kirjain voi olla heikko, jos se on

- 1. א alef
- 2. ה he
- 3. י jod
- 4. ל lamed
- 5. נ nun

1.1 PRIMAE ALEF

√אדם

olla verinen, verenvärinen, punainen

mask. veri

דָּם

1.2 PRIMAE HE

√הלך

kulkea, kävellä, vaeltaa

pa. imperat. yks. 2. mask. kulje, kävele

לָךְ

1.3 PRIMAE JOD

√ישב

istua, asua

mask. [mem-nom.] (44x) istuin, tuoli, sijainti, asuinpaikka tai -aika

fem. olosija, paikka, toimettomuus, sairausaika

מושב

שֵׁבַת

1.4 PRIMAE LAMED

√לקח

קָח

pa. imperat. yks. 2. mask. ota

1.5 PRIMAE NUN

נתן

antaa

מַתָּנָה

fem. [mem-nom.] lahja

2. HEIKKO KESKIMMÄINEN JUURIKIRJAIN

Toinen juurikirjain voi olla heikko, jos se on

- 1. א alef
- 2. ה he
- 3. ו vav
- 4. י jod
- 5. נ nun
- 6. ע ain

2.1 MEDIAE ALEF [tulossa]

2.2 MEDIAE HE

להב

j. liekehtiä (ei esiinny Tanachissa verbinä)

לְהִבָּה

fem. (17x) liekki **לִבַּת** (2. Moos. 3:2)

2.3 MEDIAE VAV

בוא

tulla/mennä sisään

- 1. pa. perf. yks. 3. mask. hän tuli
- 2. pa. pa. partis./prees. yks. mask. tuleva

בוא

2.4 MEDIAE JOD

שים

asettaa

- 1. pa. perf. yks. 3. mask. hän asetti
- 2. pa. pa. partis./prees. yks. mask. asettava

שים

2.5 MEDIAE LAMED

סולק

salak v. (1x, Ps. 139:8) BHL? (aram.) kohota

***אֶסְלַקְךָ** pa. impf. yks. 1. c.

אֶסְלַקְךָ

2.6 MEDIAE NUN

אָנשׁ

olla heikko, sairas, kuolevainen

אִישׁ אִישׁ

mask. mies, ihminen

אִשָּׁה אִשָּׁה

fem. nainen, vaimo

בְּנֵה

rakentaa sisätila

בְּ

prep.

בֵּית

mask. talo

הַנּוֹן

kiinnittää huomio (ei käytetä verbinä)

הַ

art.

הַ

kysymyspartikkeli -ko, -kö

שׁוּבָה

muuttaa, vaihtaa, toistaa, tehdä uudelleen

שְׁתַּיִם

num. fem. kaksi

2.7 MEDIAE AIN

√רעה

pitää lähimmäisestä huolta ja täyttää tarpeet, v. paimentaa

רות

henk. fem. Rut [Ruut], "ystävätär" [<רעות]

3. HEIKKO KOLMAS JUURIKIRJAIN

Kolmas juurikirjain voi olla heikko, jos se on

- 1. sama kuin toinen radikaali (med. gem. ע"ע)
- 2. א alef
- 3. ד dalet
- 4. ה he
- 5. מ mem
- 6. נ nun
- 7. ע ain
- 8. ר resh

3.1 MEDIAE GEMINATAE

√חנן

osoittaa suosiota, olla armollinen

חן

pa. imperat. yks. 2. mask. osoita suosiota, ole armollinen

3.2 TERTIAE ALEF

√נשא נשא

nostaa, kantaa, viedä/ottaa pois

שָׂה

mask. karitsa, "(sylissä) kannettava"

Alef voi myös kadota kokonaan:

וְנָשָׂוּ pa. kons. perf. mon. 3. c. (Hes. 39:26)

= וְנָשְׂאוּ

תִּשְׂאֵנָה pa. impf. mon. 3. fem. (Jer. 9:17)

= תִּשְׂאֵנָה

וְתִשְׂאֵנָה pa. kons. impf. mon. 3. fem. (Sak. 5:9, Ruut 1:14)

= וְתִשְׂאֵנָה

√נשא

H9 נשא נשא nasa (650x) nostaa, kantaa, viedä pois, kestää, ottaa avioon (verbi)

<https://gen.fi/h9-n4x.html>

3.3 TERTIAE DALET

√אהד אהד

olla yksi

אֶחָד

*אחדת num. fem. yksi

3.4 TERTIAE HE

√**בנה**

rakentaa

בן

mask. poika, "(suvun) rakentaja/rakennus"

3.5 TERTIAE MEM

√**נהם**

nif. katua, tulla lohdutetuksi, pi. lohduttaa

נח

henk. mask. Noach [Nooa], "lohduttaja"

3.6 TERTIAE NUN

√**נתן**

מַתָּת

fem. [mem-nom.] (6x) lahja [***מַתָּתָהּ מַתָּת**]

3.7 TERTIAE AIN

√**שמע**

kuulla

שְׁמוּאֵל

henk. mask. Shmuel [Samuel], "Jumalan kuultu"

√שׁע

olla pelastettu

מֹשֶׁה

henk. mask. Moshe [Mooses], "pelastaja"

tai √מִשֶׁה nostaa vedestä, "vedestä nostava"

3.8 TERTIAE RESH

√אשר

kulkea suoraan: olla onnellinen, olla tasanko

אֲשֶׁר

< אֲשֶׁר

- 1. rel.pron. joka, mikä, jotka, mitkä
- 2. konj. että

אֲשֶׁר־לִי

minun (asher + le + i: "joka minulle") (Laul. 1. 1:6)

4. JUURIKIRJAINVAIHTELUJA

Useimmat heprean juurikirjainvaihtelut ovat tuttuja arameasta, jotkut mahdollisesti aramean vaikutuksesta syntyneetkin.

A2 Aramean kirjaimet
<https://gen.fi/a2-aramaan-kirjaimet.html>

4.1 ALEF–HE

Alef ja he voivat vaihtaa paikkaa.

נשא נשא√

שׂה שׂה

mask. & fem. (47x) karitsa, "nostettava, kannettava"

H2 נשא נשא nasa (650/) nostaa, kantaa, viedä pois (juuri)

4.2 LAMED–RESH

Resh ja lamed voivat vaihtaa paikkaa.

פרש פרש√ (67x) levittää, avata, ojentaa

מפרש מפרש mask. (2x, Hes. 27:7, Job 36:29) "auki levitetty"

- 1. purje (Hes. 27:7)
- 2. (pilvien) levällään oleminen, leijuminen (Job 36:29)

מפלש מפלש mask. (1x, Job 37:16) levällään oleminen, leijuminen

4.3 SIN–SAMECH

Sin ja samech voivat vaihtaa paikkaa.

נשא נשא pa. imperat. yks. 2. mask. (Ps. 4:7)= שׂה

נשא נשא√ kantaa, nostaa, viedä pois